

Accepted Manuscript

Accepted Manuscript (Uncorrected Proof)

Title: Investigating the role of participation in sports leisure activities on the psychological capital of children with economic injuries: the mediating role of peer support

Authors: E. Heidarian Baei^{1*}, A. Aghazadeh², M. H. Salehian³, K. Abdi⁴

1. Assistant Professor, Department of Physical Education, Damavand branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran

2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Urmia branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran

3. Assistant Professor, Department of Physical Education, Tabriz branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

4. Assistant Professor, Department of Physical Education, Shiraz branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran

***Corresponding:** Elaheh Heidarian Baei ' Assistant Professor, Department of Physical Education, Damavand branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran

Heidarian.elahe@yahoo.com

To appear in: Sport Psychology Studies

Receive Date: 02 August 2021

Revise Date: 01 October 2021

Accept Date: 09 October 2021

First Publish Date: 28 April 2023

This is a “Just Accepted” manuscript, which has been examined by the peer-review process and has been accepted for publication. A “Just Accepted” manuscript is published online shortly after its acceptance, which is prior to technical editing and formatting and author proofing. Journal of Sport Psychology Studies provides “Just Accepted” as an optional service which allows authors to make their results available to the research community as soon as possible after acceptance. After a manuscript has been technically edited and formatted, it will be removed from the “Just Accepted” Website and published as a published article. Please note that technical editing may introduce minor changes to the manuscript text and/or graphics which may affect the content, and all legal disclaimers that apply to the journal pertain.

Please cite this article as:

Heidarian Baei, E., Aghazadeh, A., Salehian, M. H., Abdi, K. Investigating the role of participation in sports leisure activities on the psychological capital of children with economic injuries: the mediating role of peer support. Sport Psychology Studies, 2023; (): -. doi: 10.22089/spsyj.2021.11078.2216

نسخه پذیرفته شده پیش از انتشار

عنوان: نقش مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی: نقش میانجی‌گری حمایت همسالان

نویسندگان: الهه حیدریان بایی^{۱*}، اکبر آقازاده^۲، میرحمید صالحیان^۳، کاملیا عبدی^۴

۱. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران
۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران
۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران
۴. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

*نویسنده مسئول: الهه حیدریان بایی، استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران.
ایمیل: Heidarian.elahe@yahoo.com

نشریه: مطالعات روان‌شناسی ورزشی

تاریخ دریافت: ۱۱ مرداد ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: ۰۹ مهر ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۱۷ مهر ۱۴۰۰

تاریخ اولین انتشار: ۰۸ اردیبهشت ۱۴۰۲

این نسخه «پذیرفته شده پیش از انتشار» مقاله است که پس از طی فرآیند داوری، برای چاپ، قابل پذیرش تشخیص داده شده است. این نسخه در مدت کوتاهی پس از اعلام پذیرش به صورت آنلاین و قبل از فرآیند ویراستاری منتشر می‌شود. نشریه مطالعات روان‌شناسی ورزشی گزینه «پذیرفته شده پیش از انتشار» را به عنوان خدمتی به نویسندگان ارائه می‌دهد تا نتایج آنها در سریع‌ترین زمان ممکن پس از پذیرش برای جامعه علمی در دسترس باشد. پس از آنکه مقاله‌ای فرآیند آماده سازی و انتشار نهایی را طی می‌کند، از نسخه «پذیرفته شده پیش از انتشار» خارج و در یک شماره مشخص در وبسایت نشریه منتشر می‌شود. شایان ذکر است صفحه آرای و ویراستاری فنی باعث ایجاد تغییرات صوری در متن مقاله می‌شود که ممکن است بر محتوای آن تاثیر بگذارد و این امر از حیطة مسئولیت دفتر نشریه خارج است.

لطفا این گونه استناد شود:

Heidarian Baei, E., Aghazadeh, A., Salehian, M. H., Abdi, K. Investigating the role of participation in sports leisure activities on the psychological capital of children with economic injuries: the mediating role of peer support. *Sport Psychology Studies*, 2023; (): -. doi: 10.22089/spsyj.2021.11078.2216

Abstract

The aim of this study was to investigate the role of participation in sports leisure activities on the psychological capital of children with economic disabilities with the mediating role of peer support. The method of the present study was correlational. The statistical population of the present study included children with economic disadvantages. The tools of the present study included a standard questionnaire. According to the results of the study, it was found that participation in sports leisure activities has a significant effect on the psychological capital of children with economic disabilities (impact = 0.445, significance level = 0.001). The results showed that participation in sports leisure activities has a significant effect on the support of peers of children with economic disabilities (impact = 0.582, significance level = 0.001). The results also showed that peer support has a significant effect on the psychological capital of children with economic disabilities (impact = 0.423, significance level = 0.001). Utilizing the potential of sports participation as well as creating social activities, including peer support, can provide the basis for psychological capital for children with economic disabilities.

Keywords: Leisure, peer support, psychological capital

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی با نقش میانجی‌گری حمایت همسالان طراحی و اجرا شد. روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، کودکان دارای آسیب اقتصادی بودند. ابزار پژوهش، پرسش‌نامه استاندارد بود. نتایج پژوهش نشان داد، مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی ($P=0/001$) تأثیر معناداری دارد. مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر حمایت همسالان کودکان دارای آسیب اقتصادی ($P=0/001$) تأثیر معناداری دارد. همچنین حمایت همسالان بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی ($P=0/001$) تأثیر معناداری دارد. بهره‌گیری از ظرفیتهای مشارکت ورزشی و همچنین ایجاد فعالیتهای اجتماعی از جمله حمایت همسالان، می‌تواند زمینه را برای سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی را فراهم کند.

واژگان کلیدی: اوقات فراغت، حمایت همسالان، سرمایه روان‌شناختی.

مقدمه

(خوش بینی)، سرشار از عزم و اراده (امید) و دستیابی به موفقیت با وجود موانع (تاب آوری) همراه است (کینگ و کالون، ۲۰۲۱).

سرمایه روان‌شناختی می‌تواند تحولات اجتماعی و روانی را تسهیل کند و به آن‌ها کمک کند تا بر مشکلات غلبه کنند (تو، ۲۰۲۰). سرمایه روان‌شناختی به‌واسطه استفاده از خودکارآمدی، امیدواری، خوش‌بینی و تاب‌آوری می‌تواند در جهت موفقیت‌های افراد دارای مشکلات اقتصادی نقش مهمی داشته باشد (دیکسون و فرولوا، ۲۰۱۱)^۴. ظرفیت‌های مطلوب سرمایه روان‌شناختی در میان افراد دارای مشکلات اقتصادی سبب شده است تا بهبود این متغیر به‌عنوان یک استراتژی کاربردی مدنظر قرار گیرد و همواره بر آن تأکید شود (سالوینی و همکاران، ۲۰۱۸).

در مسیر بهبود سرمایه روان‌شناختی، برخی مسائل از جمله ورزش می‌تواند تأثیرگذار باشد. مطالعات گذشته نشان داده است که مشارکت فعال اوقات فراغت با بهزیستی روان‌شناختی در نوجوانان ارتباط مثبت دارد (لی و همکاران، ۲۰۱۷)^۵؛ شین و یو^۶، (۲۰۱۳). اوقات فراغت مجموعه فعالیت‌هایی است که شخص پس از ارزیابی از تعهدات و تکالیف شغلی، خانوادگی و اجتماعی با میل و اشتیاق به آن می‌پردازد و هدف او استراحت، تفریح، توسعه دانش، به کمال رساندن شخصیت خویش یا به ظهور رساندن استعداد، خلاقیت‌ها و درنهایت بسط مشارکت آزادانه در اجتماع است (بهنام، ۲۰۱۱). بهره‌گیری از فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش یکی از راهکارهای مدنظر کشورهای پیشرفته است که آثار مثبت فردی، اجتماعی و فرهنگی داشته است (دی‌مارتینی اوگولوتی^۷، ۲۰۲۱). ورزش باید بخشی از تفریحات سالم روزمره انسان در قرن بیست و یکم شود. کانتز و میکائیل می‌نویسند: اگر تمام بیمارهای سرطان کنترل شود، به

دستیابی به سطح مطلوبی از سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان یک مسئله مهم همواره مدنظر بوده و تلاش‌های گسترده‌ای برای ارتقای سطح آن ایجاد شده است (پوروانتو و همکاران^۱، ۲۰۲۱). سرمایه روان‌شناختی یکی از متغیرهای حوزه روان‌شناسی است که همواره توانسته است سطح مطلوبی از مسائل رفتاری، ذهنی و نگرشی افراد را تحت‌تأثیر قرار دهد (پوتس و کاسیدی^۲، ۲۰۲۰). سرمایه روان‌شناختی دارای چهار بعد کلیدی شامل خودکارآمدی (توانایی در انجام وظایف و مسئولیت‌ها)، امیدواری (جهت‌گیری به سمت اهداف مدنظر)، خوش‌بینی (بهره‌گیری از انتظارات مثبت) و تاب‌آوری (مقاومت در زمان بروز مشکلات و سختی‌ها) است (لوتانس^۳ و همکاران، ۲۰۰۶). بهبود سرمایه روان‌شناختی همواره در میان تمامی گروه‌ها مدنظر بوده است و به‌نوعی تمامی افراد برای نیل به موفقیت می‌باید سطح مطلوبی از سرمایه روان‌شناختی را داشته باشند (مینگو و همکاران، ۲۰۲۰).

یکی از گروه‌های مهم در جامعه، کودکان دارای آسیب اقتصادی است. سرمایه روان‌شناختی در میان افراد دارای مشکلات امری ضروری است. بهره‌گیری از سرمایه روان‌شناختی می‌تواند در جهت نیل به موفقیت‌های شغلی و مالی افراد نیز تأثیرگذار باشد و آنان در این حوزه‌ها موفق کند (کوپر و کروسنوی، ۲۰۰۷). سرمایه روان‌شناختی به مجموعه منابعی اطلاق می‌شود که شخص می‌تواند از آن‌ها برای بهبود عملکرد خود در کار و موفقیت استفاده کند. این شامل چهار منبع شامل خودکارآمدی، خوش‌بینی، امید و تاب‌آوری است (اسباری، پراسیتیا، سانتوسو و پوروانتو، ۲۰۲۱). سرمایه روان‌شناختی به‌عنوان موقعیت مثبت برای توسعه شخصی با ویژگی‌های خوداتکایی در هنگام برخورد با چالش‌ها (خودکارآمدی)، انتظارات مثبت برای موفقیت آینده

⁴ Dixon & Frolova

⁵ Lee

⁶ Shin & You

⁷ De Martini Ugolotti

¹ Purwanto

² Poots & Cassidy

³ Luthans

زمانی است که افراد از تجربیات خود برای کمک به یکدیگر استفاده کنند (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۱). انواع حمایت همسالان وجود دارد، اما همه این انواع شامل حمایت و دریافت حمایت می‌شود. این امر می‌تواند به صورت اشتراک‌گذاری دانش یا ارائه حمایت عاطفی و تعامل اجتماعی باشد (لی و همکاران، ۲۰۲۱). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که حمایت از همسالان می‌تواند رفاه افراد را بهبود بخشد (فینی و همکاران، ۲۰۲۱).

حمایت همسالان نقش مهمی در ساخت محیط اجتماعی و انگیزشی افراد دارد و همواره به‌عنوان یک مسئله مهم مدنظر بوده است (شوارتز^۶، ۲۰۲۱). تو^۷ (۲۰۲۰) مشخص کرد که فعالیت‌های ورزشی به‌واسطه ارتقای مسائل اجتماعی سبب بهبود حمایت همسالان می‌شوند. دستیابی به سرمایه روان‌شناختی به‌خصوص در میان کودکان دارای آسیب اقتصادی می‌تواند در جهت توانمندسازی این افراد مناسب و کارا باشد. کودکان دارای آسیب اقتصادی همواره سطح پایینی از جنبه‌های روان‌شناختی را دارند که این مسئله سبب شده است تا حمایت از این افراد مهم تلقی شود (تو، ۲۰۲۰). بهبود سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی به‌عنوان یک نگرانی مدنظر بوده است. بهره‌گیری از ظرفیت‌های ورزش در جهت بهبود سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی می‌تواند به‌عنوان یک راهکار ارزان و در دسترس مدنظر قرار گیرد؛ این در حالی است که بی‌توجهی به بهره‌گیری از ظرفیت‌های اوقات فراغت ورزشی در مسیر بهبود سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی سبب شده است تا خلأ مطالعاتی در این حوزه ایجاد شود. این خلأ سبب شده است تا در مسیر ارتقای سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی از ظرفیت‌های ورزش بهره‌گیری مناسب نشود؛ به‌صورتی که پژوهش‌های انجام شده در حوزه ارتقای سرمایه روان‌شناختی از جمله تو (۲۰۲۰)، سالوینی و همکاران (۲۰۱۸)، دیکسون و فرولوا (۲۰۱۱) و

طور متوسط فقط دو سال به طول عمر انسان‌ها اضافه می‌شود، اما اگر تغذیه خوب، تمرینات ورزشی و عادات خوب بهداشتی رعایت شود، به طور متوسط هفت سال بر طول عمر انسان‌ها اضافه خواهد شد (کانترز و مونتل، ۱۹۹۴).

اوقات فراغت فرصت‌های زیادی را برای تمرین نقش‌ها و فعالیت‌های اجتماعی برای توسعه توانایی‌ها و ظرفیت‌های فردی فراهم می‌کند (کویکندال^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). اوقات فراغت همواره تجاری را به افراد ارائه می‌دهد که این تجارب می‌تواند ظرفیت‌های مطلوبی در جهت رشد و تعالی افراد ایجاد کند. اوقات فراغت به خودی خود شادی‌بخش، خوشحال‌کننده و منشأ لذت است و طعم این لذت را کسانی می‌چشند که دارای اوقات فراغت هستند و افراد پرمشغله از آن محروم‌اند (سنایی، ۲۰۱۲). ظرفیت‌های مطلوب اوقات فراغت ورزشی سبب شده است تا از آن در مسیر بهبود جنبه‌های مختلف فردی و گروهی استفاده شود (اگلی و فیشر^۲، ۲۰۱۷). بهره‌گیری از اوقات فراغت ورزشی در جهت بهبود ویژگی‌های روان‌شناختی افراد در پژوهش‌های مختلف مدنظر قرار گرفته است (برسلین و همکاران^۳، ۲۰۱۷).

فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی به واسطه حضور افراد در گروه‌ها و همچنین ایجاد حمایت از سوی همسالان می‌تواند آثار مثبتی را به ارمغان آورد (جنسن و همکاران^۴، ۲۰۱۷). حمایت همسالان می‌تواند روابط اجتماعی را تقویت کند و به ایجاد تعاملات اجتماعی منجر شود؛ به‌عبارتی حمایت همسالان سبب شکل‌گیری محیط اجتماعی افراد می‌شود که این محیط نقش مهمی در بهبود و کاهش عملکرد افراد دارد. این مسئله به واسطه درگیر کردن ارتباطات اجتماعی افراد در قالب گروه‌های اجتماعی است (دونکان و همکاران^۵، ۲۰۱۸). حمایت همسالان

¹ Kuykendall

² Egli & Fisher

³ Breslin

⁴ Jensen

⁵ Duncan

⁶ Schwartz

⁷ Tu

شرکت‌کنندگان

کودکان دارای آسیب اقتصادی جامعه آماری این پژوهش بودند که تعداد دقیق آنان در دسترس نبود. برحسب انتخاب در دسترس و با بررسی‌های محیطی، ۲۰۰ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش، ۱۸۱ پرسش‌نامه تحلیل و بررسی شد. معیار ورود و خروج شرکت‌کنندگان به پژوهش، وجود مشکلات مالی در میان نمونه‌ها، نداشتن ثبات مالی و برخورداری نبودن از کمترین منابع مالی در فعالیتهای روزمره بود. این افراد با بررسی‌های محیطی در مناطق فقیرنشین انتخاب شدند. این افراد جنسیت مرد داشتند و دارای میانگین سنی ۱۱/۵ سال بودند.

ابزار و شیوه‌های گردآوری

ابزار گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر، پرسش‌نامه تو (۲۰۲۰) بود. این پرسش‌نامه دارای ۱۸ سؤال بود که سؤالات آن به بررسی متغیر مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی، سرمایه روان‌شناختی و حمایت همسالان می‌پردازد. سؤالات این پرسش‌نامه با توجه به دامنه سنی پایین طراحی شده بود؛ به صورتی که دانش آموزان ابتدایی نیز قادر به پاسخگویی به سؤالات آن باشند. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه به صورت طیف پنج‌ارزشی لیکرت بود. پایایی این پرسش‌نامه در بخش مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی میزان ۰/۹۰، در بخش سرمایه روان‌شناختی میزان ۰/۸۶ و در بخش حمایت همسالان میزان ۰/۹۳ مشخص شد. در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی از روش محاسبه آلفای کرونباخ استفاده شد؛ بدین صورت که پایایی پرسش‌نامه در بخش مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی ۰/۸۵، در بخش سرمایه روان‌شناختی ۰/۸۲ و در بخش حمایت همسالان ۰/۸۷ به‌دست آمد.

روش پردازش داده‌ها

برای تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف

لوتانس و همکاران (۲۰۰۶) بر گروه‌هایی از جمله افراد دارای آسیب اقتصادی تمرکز داشته‌اند؛ این در حالی است که به طور حتم کودکان دارای آسیب اقتصادی بیش از هر گروه دیگری نیازمند برخورداری از سطح مطلوب سرمایه روان‌شناختی هستند؛ به‌عبارتی، کودکان دارای آسیب‌های اقتصادی باید بیش از هر گروه دیگری سطح مطلوبی از سرمایه روان‌شناختی داشته باشند. از طرفی دغدغه و ضرورت بهره‌گیری از فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی در مسیر بهبود سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی ایجاد نشده است که این مسئله به بروز مشکلاتی در جهت بهبود سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی منجر شده است؛ بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی با نقش میانجی‌گری حمایت همسالان طراحی شد. سؤالات پژوهش شامل موارد زیر بود.

- آیا مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی تأثیر دارد؟
- آیا مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی بر حمایت همسالان کودکان دارای آسیب اقتصادی تأثیر دارد؟
- آیا حمایت همسالان بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی تأثیر دارد؟
- آیا حمایت همسالان نقش میانجی‌گری در رابطه بین مشارکت در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی و سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی دارد؟

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش به لحاظ هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و از حیث روش اجرا میدانی و به لحاظ نوع تحلیل توصیفی-همبستگی بود.

نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده‌های پژوهش حاضر غیرطبیعی بود. با توجه به غیرطبیعی بودن توزیع داده‌ها مشخص شد که از نرم افزارهای واریانس‌محور و نرم‌افزار پی‌ال‌اس باید استفاده شود. جدول ۱، نتایج مربوط به ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. همچنین شکل‌های ۱ و ۲ مدل پژوهش در حالت ضرایب مسیر و میزان تی را نشان می‌دهد.

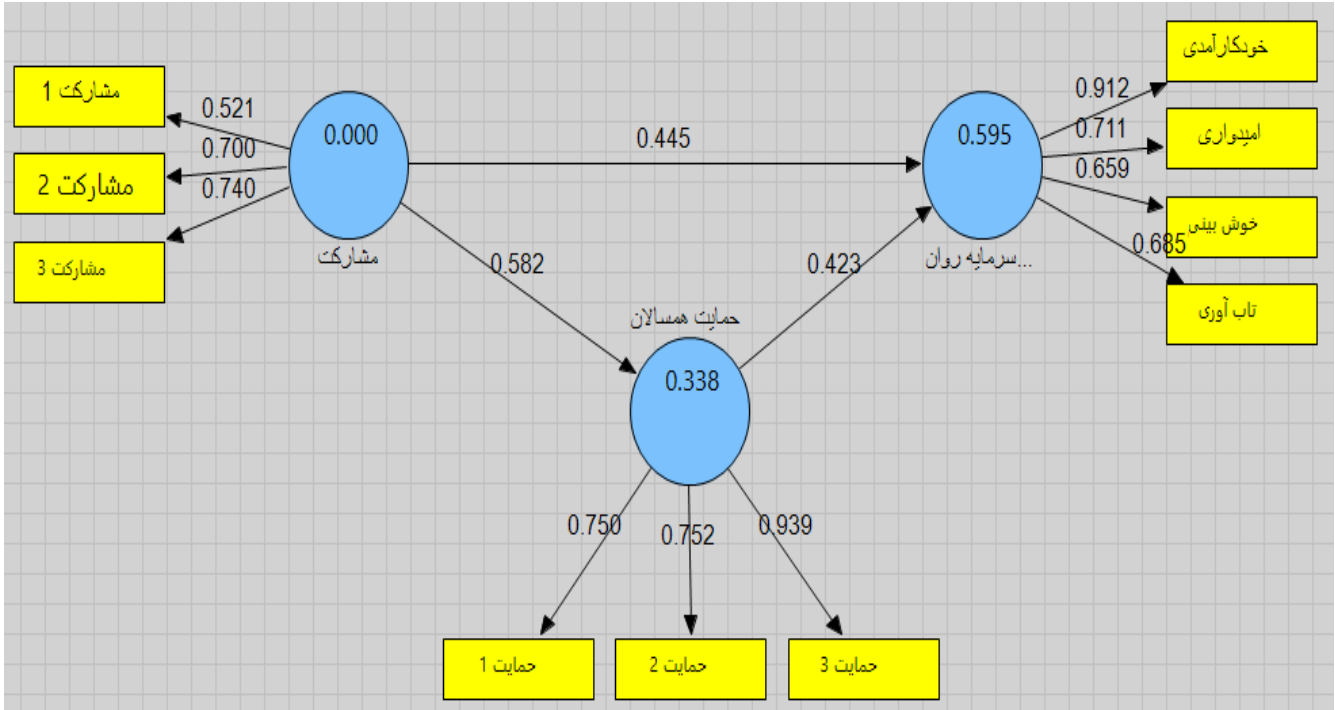
استاندارد به کار رفت. در بخش آزمون استنباطی از آمار کولموگروف-اسمیرنوف برای تعیین وضعیت توزیع داده‌های پژوهش استفاده شد. همچنین از آزمون معادلات ساختاری برای بررسی مدل پژوهش استفاده شد. همه روند تحلیل داده‌های پژوهش حاضر در نرم افزارهای اس‌پی‌اس‌اس و پی‌ال‌اس انجام شد.

یافته‌ها

جدول ۱- ضرایب مسیر معنادار در مدل

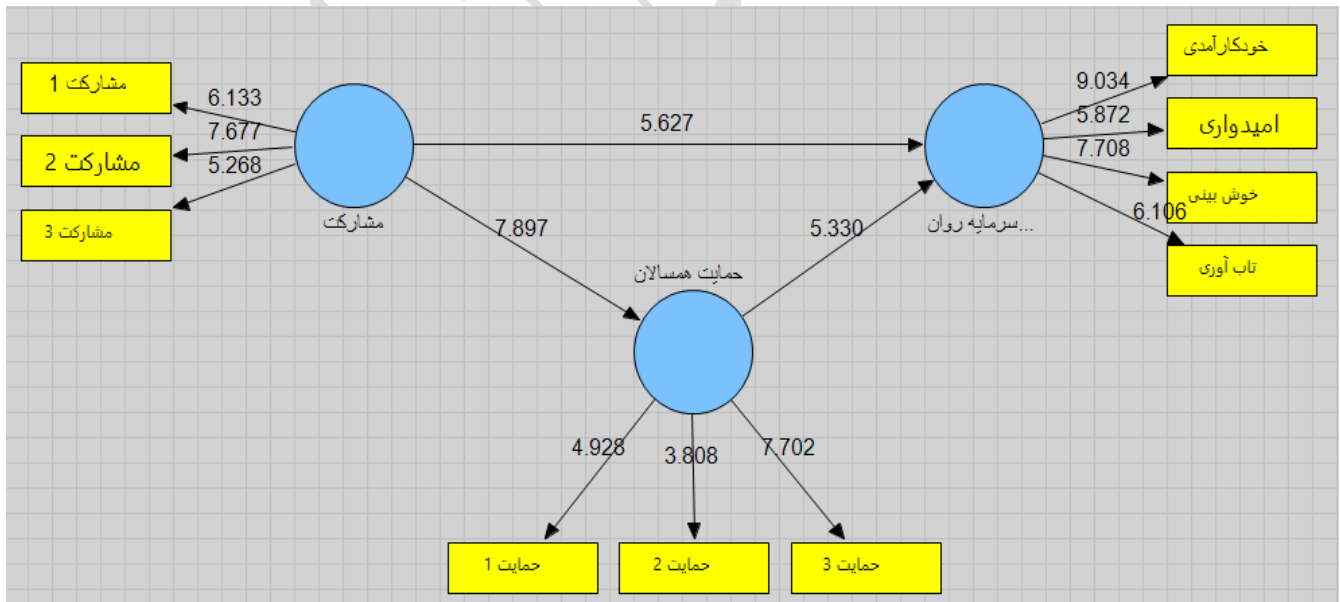
Table 1. Significant path coefficients in the model

سطح معناداری p	مقدار تی t	ضریب مسیر path coefficient	سطح متغیر Variable level
0.001	5.627	0.445	مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی Participate in sports leisure activities on psychological capital
0.001	7.897	0.582	مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر حمایت همسالان Participate in sports leisure activities on peer support
0.001	5.330	0.423	حمایت همسالان بر سرمایه روان‌شناختی Peer support on psychological capital

شکل ۱- مدل پژوهش در حالت ضرایب مسیر

Figure 1. Research model in the path coefficients

شکل ۲- مدل پژوهش در حالت میزان تی

Figure 2. Research model in t-mode

نتایج پژوهش نشان داد، مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی (P=0/001، تأثیر=0/445) تأثیر معناداری در جهت مثبت دارد. مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر حمایت همسالان کودکان دارای آسیب اقتصادی (P=0/001، تأثیر=0/582) تأثیر مثبت دارد. جدول ۲ وضعیت برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

نتایج پژوهش نشان داد، مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی (P=0/001، تأثیر=0/445) تأثیر معناداری در جهت مثبت دارد. مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر حمایت همسالان کودکان دارای آسیب اقتصادی (P=0/001، تأثیر=0/582) تأثیر مثبت دارد. جدول ۲ وضعیت برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل

Table 2. Model fit index

وضعیت status	معیار Criterion	حمایت همسالان Peer support	سرمایه روان‌شناختی psychological capital	مشارکت Participate	
مناسب Optimal	0.7>	0.93	0.86	0.90	آلفای کرونباخ Cronbach's alpha
مناسب Optimal	0.7>	0.94	0.88	0.92	پایایی ترکیبی Combined reliability
مناسب Optimal	0.4>	0.57	0.55	0.52	روایی همگرا Convergent validity
مناسب Optimal	0.32>	0.57	0.42	-	جی.ا.اف GOF

نتایج برازش مدل پژوهش نشان داد، مدل پژوهش حاضر از برازش مناسبی برخوردار است.

به منظور اثبات نقش میانجی‌گری حمایت همسالان در رابطه بین مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی و سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی از آزمون سوبل استفاده شد. در آزمون سوبل، مقدار Z-value از طریق رابطه ۱

$$Z\text{-value} =$$

$$\frac{a \times b}{\sqrt{(b^2 \times s_a^2) + (a^2 \times s_b^2) + (s_a^2 \times s_b^2)}}$$

معادله ۱- نحوه محاسبه میزان زد در آزمون سوبل

Equation 1- Calculate the amount of Z in the Sobel test

جدول ۳- نتایج آزمون سوبل

Table 3. Sobel test results

وضعیت status	میزان زد Z	متغیر میانجی Mediator	متغیر وابسته dependent variable	متغیر مستقل independent variable
تأیید شده accepted	1.99	حمایت همسالان Peer support	سرمایه روان‌شناختی psychological capital	مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی Participate in sports leisure activities

نتایج پژوهش تو (۲۰۲۰) ناهمسوست. به نظر می‌رسد، تفاوت در جامعه آماری و فرهنگ‌های متفاوت محیط پژوهش حاضر و محیط پژوهش تو (۲۰۲۰) سبب شکل‌گیری این ناهمسویی شده است. از طرفی برسلین و همکاران (۲۰۱۷)، مارتینی‌اوگولوتی (۲۰۲۱) مشخص کردند که محیط‌های ورزشی می‌تواند سبب بهبود سرمایه روان‌شناختی شود. به نظر می‌رسد، حضور در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند فواید بی‌شماری برای کودکان دارای آسیب اقتصادی داشته باشد. به صورت کلی، میزان فعالیت‌های جسمانی در اوقات فراغت و تفریحات سالم رابطه معناداری با کاهش میزان زیر فشار بودن، خستگی و افزایش کیفیت زندگی جسمانی و روانی دارد. موضوع اوقات فراغت از دیرباز مدنظر بشر بوده است. در حال حاضر نیز این توجه و حساسیت نه تنها کاهش نیافته، بلکه اهمیت آن به دلایل متعددی افزایش نیز یافته است. بخشی از این دلایل را می‌توان رشد و توسعه زندگی ماشینی، کاهش ساعات کار و فعالیت، ارتقای سطح آگاهی‌ها و دانش بشری و... دانست. یکی از دلایل که از همه مهم‌تر و مؤثرتر است، دگرگونی‌های فرهنگی است که به شکل‌گیری تمایلات و علایق خاص در انسان‌ها منجر می‌شود. ظرفیت‌های فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی از جمله در حوزه‌های روانی سبب شده است تا میزان این مشارکت نقش معناداری در سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی داشته باشد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، حمایت همسالان نقش میانجی‌گری بر رابطه بین مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی و سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی دارد. در پژوهش‌های مختلف به این مسئله اشاره شده است. تو (۲۰۲۰) مشخص کرد که حمایت همسالان سبب تسهیل رابطه بین مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی و سرمایه روان‌شناختی می‌شود. شوارتز (۲۰۲۱) نیز مشخص کرد که حمایت همسالان می‌تواند به بهبود فواید روان‌شناختی منجر شود؛ بنابراین می‌توان گفت که نتایج پژوهش حاضر با نتایج

با توجه میزان زد آزمون سوبل در پژوهش حاضر به دلیل بیشتر بودن از ۱/۹۶، می‌توان گفت در سطح اطمینان ۹۵ درصد، تأثیر متغیر میانجی‌گر حمایت همسالان در رابطه بین مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی و سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب، معنادار است.

بحث و نتیجه‌گیری

در جهان پُرتنش امروز که انسان‌ها به دلیل مشغله فراوان همواره احساس خستگی می‌کنند، اهمیت اوقات فراغت بر کسی پوشیده نیست. فراغت می‌تواند تأثیر مثبت بر زندگی افراد بگذارد تا از زندگی خود لذت ببرند. این تأثیر صرفاً به فرد منتهی نمی‌شود. با توجه به آنکه افراد جامعه را تشکیل می‌دهند، فراغت مناسب به برنامه کلان هر جامعه کمک خواهد کرد. تنظیم اوقات فراغت سبب بهره‌گیری و سازندگی روان است و استفاده صحیح نکردن از این اوقات فراغت باعث کسالت روان افراد خواهد شد. این مسئله در برخی گروه‌ها از جمله کودکان دارای آسیب اقتصادی اهمیت فراوان دارد و می‌تواند ظرفیت‌های مطلوبی را در حوزه‌های روان‌شناختی ایجاد کند. این مسئله سبب شده است تا پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی با نقش میانجی‌گری حمایت همسالان طراحی و اجرا شود.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی بر سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی تأثیر معناداری دارد؛ به صورتی که بهبود مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی سبب ارتقای سطح سرمایه روان‌شناختی کودکان دارای آسیب اقتصادی می‌شود. در پژوهش‌های مختلف به این موضوع اشاره شده است. تو (۲۰۲۰) در پژوهش خود مشخص کرد، مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی به صورت مستقیم بر سرمایه روان‌شناختی کودکان تأثیرگذار نیست؛ بنابراین می‌توان گفت که نتایج پژوهش حاضر با

منابع

1. [Asbari, M., Prasetya, A. B., Santoso, P. B., & Purwanto, A. \(2021\). From creativity to innovation: the role of female employees' psychological capital. *International Journal of Social and Management Studies*, 2\(2\), 66-77.](#)
2. [Behnam, J. \(2011\). *An introduction to the sociology of Iran*. Tehran: Kharazmi Publications. \(In Persian\).](#)
3. [Breslin, G., Fitzpatrick B., Brennan D., Shannon S., Rafferty R., O'Brien W., & Hanna D. \(2017\). Physical activity and wellbeing of 8-9 year old children from social disadvantage: An all-Ireland approach to health. *Mental Health and Physical Activity*, 13, 9-14.](#)
4. [Cooper, C. E., & Crosnoe, R. \(2007\). The engagement in schooling of economically disadvantaged parents and children. *Youth & Society*, 38\(3\), 372-391.](#)
5. [De Martini Ugolotti, N. \(2021\). The productive turbulence and unresolved questions of 'new' materialist approaches to sport, leisure and physical culture. *Leisure Studies*, 1-3.](#)
6. [Dixon, J., & Frolova, Y. \(2011\). Existential poverty: Welfare dependency, learned helplessness and psychological capital. *Poverty & Public Policy*, 3\(2\), 1-20.](#)
7. [Duncan, J. M., Withers, M. C., Lucier-Greer, M., Ferraro, A. J., & Reed-Fitzke K. \(2018\). Research note: Social leisure engagement, peer support, and depressive symptomology among emerging](#)

مطالعات تو (۲۰۲۰) و شوارتز (۲۰۲۱) همسوست. به نظر می‌رسد، حمایت همسالان به واسطه ارتقای جایگاه اجتماعی کودکان دارای آسیب اقتصادی سبب شده است تعاملات اجتماعی این افراد بهبود یابد؛ این در حالی است که در شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی تعاملات بین فردی، بین گروهی و اجتماعی اهمیت بسیار دارد؛ بدین صورت که بهبود تعاملات اجتماعی به‌واسطه حمایت همسالان می‌تواند ظرفیت‌های گسترده‌ای را در حوزه‌های اجتماعی ایجاد کند که این امر روند شکل‌گیری سرمایه روان‌شناختی در کودکان دارای آسیب اقتصادی را بهبود می‌دهد.

امروزه انواع رشته‌های مختلف ورزشی بیشتر از هر نوع فعالیت دیگری، پُرکننده اوقات فراغت مردم هستند؛ به طوری که به جرئت می‌توان اظهار کرد که در بعضی از کشورها ورزش از چنان جایگاهی برخوردار است که می‌توان در سرنوشت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها از عوامل تعیین‌کننده باشد. این مسئله سبب شده است تا بهره‌گیری از ظرفیت فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی به‌خصوص در میان کودکان دارای آسیب اقتصادی به‌عنوان مسئله‌ای مهم بتواند مسیر حمایت همسالان و سرمایه روان‌شناختی را بهبود دهد؛ بر این اساس پیشنهاد می‌شود تا با شناسایی و ساماندهی کودکان دارای آسیب اقتصادی، زمینه برای حضور رایگان آنان در فعالیت‌های ورزشی فراهم شود. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود، با ایجاد بانک‌های اطلاعاتی، زمینه برای بهبود سطح مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزش کودکان دارای آسیب اقتصادی فراهم شود. در انجام پژوهش حاضر محدودیت‌هایی ازجمله نبود امکان بررسی هم‌زمان گروه‌های جنسی مردان و زنان درباره متغیرهای پژوهش وجود داشت. همچنین در پژوهش حاضر محدودیت‌هایی ازجمله نبود امکان مقایسه میان متغیرهای پژوهش در کودکان دارای مشکلات اقتصادی و کودکان عاری از مشکلات اقتصادی وجود داشت.

- East Asian youth. *Leisure Sciences*, 39(4), 355-375.
15. [Lei, W., Zhang, H., Deng, W., Wang, H., Shao, F., & Hu, W. \(2021\). Academic self-efficacy and test anxiety in high school students: A conditional process model of academic buoyancy and peer support. *School Psychology International*, 014303432111039265.](#)
 16. [Luthans, F., Vogelgesang, G. R., & Lester, P. B. \(2006\). Developing the psychological capital of resiliency. *Human Resource Development Review*, 5\(1\), 25-44.](#)
 17. [Minglu, L., Fang, F., Guanxi, L., Yuxiang, Z., Chaoqiong, D., & Xueqin, Z. \(2020\). Influencing factors and correlation of anxiety, psychological stress sources, and psychological capital among women pregnant with a second child in Guangdong and Shandong Province. *Journal of Affective Disorders*, 264, 115-122.](#)
 18. [Poots, A., & Cassidy, T. \(2020\). Academic expectation, self-compassion, psychological capital, social support and student wellbeing. *International Journal of Educational Research*, 99, 101506.](#)
 19. [Purwanto, A., Asbari, M., Hartuti, H., Setiana, Y. N., & Fahmi, K. \(2021\). Effect of psychological capital and authentic leadership on innovation work behavior. *International Journal of Social and Management Studies*, 2\(1\), 1-13.](#)
 20. [Salvini, M., Gall, S., Müller, I., Walter, C., du Randt R., Steinmann P., & Gerber, M. \(2018\). Physical activity and health-related quality of life among schoolchildren from adults. *Leisure Studies*, 37\(3\), 343-351.](#)
 8. [Egli, T. J., & Fisher, L. A. \(2017\). Christianity and sport psychology: One aspect of cultural competence. *Leisure and Sports Studies*, 4\(1\), 19-27.](#)
 9. [Finney, R. E., Czinski, S., Fjerstad, K., Arteaga, G. M., Weaver, A. L., Riggan, K. A., ..., & Rivera-Chiauszi, E. Y. \(2021\). Evaluation of a second victim peer support program on perceptions of second victim experiences and supportive resources in pediatric clinical specialties using the second victim experience and support tool \(SVEST\). *Journal of Pediatric Nursing*, 61, 312-317.](#)
 10. [Jensen, S. K., Berens, A. E., & Nelson, C. A. \(2017\). Effects of poverty on interacting biological systems underlying child development. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 1\(3\), 225-239.](#)
 11. [Kanters, A. M., & Monte, P. J. W. \(1994\). Enabling healthy lives through leisure. *Joperd April*, 27.](#)
 12. [King, R. B., & Caleon, I. S. \(2021\). School psychological capital: Instrument development, validation, and prediction. *Child Indicators Research*, 14\(1\), 341-367.](#)
 13. [Kuykendall, L., Tay, L., & Ng, V. \(2015\). Leisure engagement and subjective well-being: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 141\(2\), 364-403.](#)
 14. [Lee, E. Y., Yi, K. J., Walker, G. J., & Spence, J. C. \(2017\). Preferred leisure type, value orientations, and psychological well-being among](#)

- [disadvantaged neighbourhoods in Port Elizabeth, South Africa. *Quality of Life Research*, 27\(1\), 205-216.](#)
21. [Schwartz, M. D. \(2021\). Masculinities, sport, and violence against women: The contribution of male peer support theory. *Violence Against Women*, 27\(5\), 688-707.](#)
 22. [Senaei N. \(2013\). Conceptual geometry of leisure with a sociological, psychological, moral approach. *Moral Knowledge*, 4\(1\), 93-11. \(In Persian\).](#)
 23. [Shin, K., & You, S. \(2013\). Leisure type, leisure satisfaction and adolescents' psychological wellbeing. *Journal of Pacific Rim Psychology*, 7\(2\), 53-62.](#)
 24. [Smit, D., Vrijzen, J. N., Groeneweg, B., Vellinga-Dings, A., Peelen, J., & Spijker, J. \(2021\). A newly developed online peer support community for depression \(depression connect\): Qualitative study. *Journal of Medical Internet Research*, 23\(7\), e25917.](#)
 25. [Tu, H. M. \(2020\). Does active leisure participation promote psychological capital through peer support in economically disadvantaged children? *Plos One*, 15\(6\), e0234143.](#)